

Oppgave 1

En 20 år gammel mann kommer inn i på «Skademottaket» etter at han skulle hoppe ned fra et garasjetak (ca 2 meter) og landet skeivt. Han har smerter og hevelse rundt venstre ankel og høyre håndledd. Han har problemer med å gå og med å bevege ankelen. All bevegelse i håndleddet er smertefull.

- 1) Hvilke umiddelbare diagnostiske tiltak er indisert i dette tilfelle? (2 poeng)
- 2) Det er tatt røntgenbilde av ankelen. Se bilde 1 (a, b og c gir 1 poeng hver)
  - a) Hvilken skade viser dette bildet?
  - b) Gjengi klassifiseringen som viser hvilken høyde frakturer har i fibula.
  - c) Hvilken betydning har de ulike høydene på frakturer i fibula (jfr B) for syndesmosen?
- 3) Hvilken behandling bør denne skaden i ankelen ha? Hva er begrunnelsen for nettopp denne behandlingen? (2 poeng)
- 4) Pasienten hadde også vondt i høyre håndledd. (a og b gir 1/2 poeng hver)
  - a) Hvilket ben har oftest fraktur i håndleddsområdet?
  - b) Hva heter den vanligste typen av fraktur i dette området?
- 5) Røntgenbildene viser ikke noen fraktur i underarmen eller håndleddet. Du undersøker pasienten igjen og finner ut at det er mest vondt tilsvarende til fossa tabatiere («den anatomiske snusdosa»). (a og b gir 1 poeng hver)
  - a) Hvilket ben i carpus kan da mest sannsynlig være skadet?
  - b) Hva skal du gjøre for å komme nærmere diagnosen?

Oppgave 2

En 29 år gammel kvinne oppsøker deg på legekantoret der du jobber som fastlege. Kvinnen er overvektig (vekt 100 kg, høyde 1,65 m), og hun forteller at moren og en av brødrene hennes har diabetes mellitus type II. Hun forteller at hun veldig sjelden har menstruasjoner, kanskje 2 – 3 ganger i løpet av ett år. Hun ønsker hjelp til å finne ut hvorfor hun har så sjeldne menstruasjoner, siden hun nå ønsker seg barn.

Du mistenker at kvinnen kan ha polycystisk ovarialsyndrom.

- 1) Hvilke kriterier kreves for å stille diagnosen polycystisk ovarialsyndrom (Rotterdamkriteriene)? (2 poeng)
- 2) Hvordan vil du gå fram for at du nærmere kan stille en slik diagnose? (1 poeng)

Kvinnen melder seg etter råd fra deg på et av oppleggene til Frisklivssentralen og klarer å slanke seg 15 kg. Hun får tilbake menstruasjonen og tester etter et par måneder positivt på graviditetstesten. Det er i dag 7 uker siden siste menstruasjons første dag. Hun kontakter deg nå siden hun har fått sterke, takvise, mensliknende smerter og rikelig vaginalblødning.

- 3) Hva er den mest sannsynlige foreløpige diagnosen? (1 poeng)
- 4) Hva vil du som fastlege foreslå av undersøkelser? (2 poeng)

15 år etter kommer pasienten til deg på nytt. Hun er fortsatt overvektig. Hun har oligomenore, men har nå hatt kontinuerlig vaginal blødning i 6 uker.

- 5) Hvilken tilstand er mest sannsynlig? Forklar mekanismen. (2 poeng)
- 6) Hvilke undersøkelser vil du som fastlege gjøre nå, og hva vil du gjøre videre med pasienten? (2 poeng)

Oppgave 3

En kvinne på 65 år pådro seg nylig et underarmsbrudd da hun skled på isen og falt. Fastlegen henviste henne til beintetthetsmåling (DXA) som viste osteoporose i lumbalcolumna og hofte. Som ledd i utredningen ble det tatt blodprøver som blant annet viste høy kalsium, lav fosfat, normal albumin og normal 25-OH-vitamin D. Hun har for øvrig følt seg frisk.

1. Hvilke risikofaktorer for frakturer bør du kartlegge hos henne? (2,5 poeng)
2. Hva er den mest sannsynlige årsaken til pasientens hyperkalsemi? Hvordan bør du utrede og behandle tilstanden? (3 poeng)
3. Nevn minst tre andre årsaker til hyperkalsemi. (1 poeng)
4. Hvordan defineres osteoporose ut fra DXA? Hva menes med etablert osteoporose? (1 poeng)
5. Nevn minst tre medikamentelle behandlingsalternativer for osteoporose. Hvordan bør du behandle denne pasientens osteoporose? (2,5 poeng)

Oppgave 4

En 23 år gammel kvinnelig student kommer inn på kontoret til deg som fastlege i mai. Du kjenner henne ikke fra tidligere og hun bruker ingen medisiner. Hun sliter med å sove og det går ut over studiene og snart er det eksamen. Hun ber om sovemedisin.

1. Hvilke årsaker eller sykdommer er det riktig at du vurderer? (3 poeng)

Hun forteller at hun har hatt plagene siste 3 – 4 mnd og ikke fått til å studere til tross for at hun har kuttet ut all sosial aktivitet, lest 7 dager i uka, ikke reiste på påskeferie. Du mistenker nå depresjon og vil ta blodprøver for å utelukke somatisk årsak til plagene.

2. Hvilke blodprøver skal du ta for å utelukke somatisk årsak til depresjon? (1 poeng)

Blodprøvene er normale, men hun har gått ned 15 kg siste 3 mnd, sover 4 timer i døgnet, og sier hun er likegyldig til om hun lever videre. Du vurderer dette som en moderat til alvorlig depresjon og vil starte medisiner og starter med et SSRI.

3. Hvilken informasjon er det viktig at du gir pasienten om oppstartfasen ved denne medisinen? (2 poeng)

4. Hvilke bivirkninger av medikamentet er vanligst etter oppstartfasen? (1 poeng)

4 dager senere har du legevakt og den samme jenta følges nå av naboer i kollektivet hun bor i. Hun har vært svært urolig siden hun var hos deg, overhode ikke sovet og ble i kveld funnet på badet med en plastpose over hodet. Du undersøker henne og hun er somatisk i orden og avviser å være mer plaget og vil bare komme seg hjem. Hun ser sliten, sammensunken og mimikkløs ut, men svarer greit for seg. Hun nekter å legge seg inn på sykehus, men du mener hun må legges inn.

5. Hvilken lovhjemmel (§) er det riktig at du anvender for innleggelse i denne situasjonen. (1 poeng)

Du begynner en uke senere som LIS på psykiatrisk avdeling og der er jenta du la inn fortsatt innlagt og du får ansvar for å følge henne opp. Hun nekter å ta imot medisin, spiser ikke, og snakker knapt. I samtale med deg forteller hun at hun ikke kan leve lengre da hun har skrevet ondsinnet sladder om en venninne på en elektronisk notatblokk hun har. Notatblokken er nå hacket og informasjonen er spredt over internett og venninnen er nå truet på livet av IS pga sladden om uanstendig atferd.

6. Hvilken tilstand har pasienten nå? (1 poeng)

Foreldrene til jenta kommer til byen neste helg. De forteller at jenta etter videregående hadde en periode hvor hun satte seg i gjeld fordi hun tok opp lån for å starte en klesbutikk. Hun reiste også til Paris og fikk jobb hos en kjent designer og jobbet der 3- 4 mnd før hun kom hjem uten å si så mye, og de neste 5 -6 mnd lå på rommet sitt hos foreldrene og drakk øl daglig. Etter dette har hun studert, fungert fint og fremstått blid og hyggelig.

7. Hvilken diagnose er det ut fra det du vet nå sannsynlig at jenta har? (1 poeng)